

2026 | 2027.

ВУКАН
ЗНАЊЕ
ЗА НАЈБОЉЕ ОБРАЗОВАЊЕ

ИСТОРИЈА

5–8. РАЗРЕДА

Учење, знање, моћ.

ИСТОРИЈА

5–8. РАЗРЕДА

Уџбеници Историје *Вулкан знања* од 5. до 8. разреда основне школе савремени су и иновативни, у потпуности задовољавају захтеве модерног образовања, посебно јер подстичу ученике на истраживање, самопроцену и самоевалуацију.

Ученицима ће бити незаменљива помоћ у савладавању градива, а наставницима поуздан савезник у свакодневном раду.

НОВО

ИСТОРИЈА 8

АУТОРКА: Весна Димитријевић

НОВО

РЕДИЗАЈНИРАНО ИЗДАЊЕ,
УНАПРЕЂЕНО ПРЕМА
САВЕТИМА НАСТАВНИКА
ИСТОРИЈЕ

Нови, унапређен, допуњен, редизајниран уџбеник **Историја 8**, детаљан и афирмативан за ученике, заснован је на најновијим историографским сазнањима.

- **Велики број разноврсних историјских извора**, уз пратећа функционална питања, као и **велике илустрације** и **историјске карте**, подстичу ученике на истраживање прошлости и омогућавају постепено овладавање градивом осмог разреда.
- Чињенице се износе на примерима који су блиски ученицима. Аутор доводи ученике до логичких закључака и мотивише их да **самостално размишљају**.
- На крају сваког поглавља налази се **сажетак материјала**, као и **мапе ума** с најважнијим појмовима за утврђивање знања.
- Уџбеник је **радног карактера**. Садржи велики број питања и задатака за проверу знања – како на крају сваке лекције, тако и на крају сваке теме. На крају сваке области налазе се **тестови** **Припремамо се за малу матуру**, по моделу питања која ученике очекују на завршном испиту.
- **Корелације** са готово свим школским предметима остварене су кроз методичку апаратуру. Посебно у оквиру рубрика **Подсећамо се** и **Повезујемо знање** успостављена је **хоризонтална и вертикална корелација** у целом уџбенику.

Активирамо предзнање ученика

Надограђујемо претходно стечена знања, чврсто их повезујући са свакодневним животом и другим наставним предметима.

На почетку сваке лекције **Подсећамо се** градива из претходних разреда и појмова обрађених у ранијим лекцијама.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ПЕНТА

- 1945-1949. Други светски рат
- 1949. Мао Цзеунг
- 1949. формирање државе Израел
- 1950-1953. Корејски рат
- 1955-1972. Вијетнамски рат
- 1961. Кишотска Берињска војна
- 1962. Кубанска криза
- Фреден Кастер

РАТОВИ И КРИЗЕ

ПОДСЕЋАМО СЕ

Који су војнополитички савези формирани после Другог светског рата? Шта је Хладни рат? У чему је значај УН?

Две Немачке

После капитулације Немачке њена територија подељена је на четири окупационе зоне. Западни део државе су Француска, Велика Британија и САД, а источни СССР. Један од првих сукоба савезника после Другог светског рата доводио се због Берлина. Овај град налазио се унутар совјетске окупационе зоне, али је био подељен на четири дела – мале окупационе зоне: британске, француске, америчке и совјетске. Француска, Британија и САД 1948. повукле су своје трупе. Ове три државе сматрале су да Немачка треба да се обнови као јединствена држава. Совјети су желели да своју окупациону зону у Немачкој држе под контролом и не дозволе брз опоравак ове територије. Западни Берлин остао је изолован у совјетској окупационој зони. Стаљин је држао западни Берлин у блокади, рачунајући да ће морати да се прихвати совјетској окупационој зони како би опстао. У овом делу града заваљале су глад и болест. Британски и амерички авиони током 11 месеци достављали су становницима западног Берлина храну и осталу помоћ како би преживели, виле чега је СССР узину блокаду и одустао од својих намера. Од западног дела Немачке настала је капиталистичка Са-

била укључена у Маршалов план обнове. Немачка Демократска Република била је социјалистичка држава која је настала од источне Немачке и она се развијала под контролом СССР-а и Варшавског

ПОВЕЗУЈЕМО ЗНАЊЕ

На конференцији на Јалти, фебруар 1945. године, „велика тројка“ су разговарали и о подели Немачке на окупационе зоне после завршетка рата.

КИНСКИ ГРАЂАНСКИ РАТ

Рат између Кинеске националне партије – Куоминганга – и Комунистичке партије Кине трајао је од 1927. до 1949. године. У току јапанске окупације сукоби су обустављени и обе стране умериле су се на борбу против Јапана. После капитулације Јапана и његовог повлачења из Кине тај рат је настао. Националисти су добили велику финансијску помоћ из САД, али њихова новца задржала је код политичких вођа. Комунисте је подржао СССР. Мао Цзеунг је прогласио комунизам, а Чанг Кај Шек, на- цionalиста, који су имали подршку кинеских сељака којима су обећали подршку. После прелиминарних успеха националиста, из рата су као победници изашли комунисти, који су прогласили Народну Републику Кину. Националисти су се повукли на острво Тајван (Формоза). Године 1950. склоњен је уговор о пријатељству између СССР-а и Кине. Кина је учествовала у ратовима у Кореји и Вијетнаму, а прихватила је свој утицај на Тајбет и Ујутрану (Јужну Монголију).

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Амерички председник Џон Ф. Кенеди 1963. подиже је оштар говор у запад- ном Берлину и том приликом је ре- као: „Слобода има много потешкоћа и демократија није савршена, али ми никада нисмо морали да грађамо зид да задржимо наше луђе унутра, да их спречимо да нас напусте.“ Де ли је ова изјава кратка комунизма или демократије? Како си је разумео?

Споменик комунистичким борецима

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ – ДОМИНАЦИЈА СИЛА ОСОВИНЕ 1939–1942.

ПОДСЕЋАМО СЕ

Посети се због чега је у Немачкој постојало незадовољство одребама Версајског мира. Које територије су дате Немачкој да би се одржао мир у Европи? Зашто је Италија, која је била међу силама победницама у Првом светском рату, такође исказивала незадовољство послератним поретком у Европи?

Почетак рата

Догођај којим је започео Други светски рат била је немачка агресија на Пољску. 1. септембра 1939. године. Као повод за рат послужило им је измишљени напад пољских снага на једну немачку потра- ничу радио-станицу. Велика Британија и Француска нису смеле себи да дозволе да још једном попусте Хитлеру. Захтевале су упуштено да немачка војска орах пољску територију. Како им тај зах- те нисмо био испуњен, 3. септембра обја- виле су Немачкој рат. Осушење се с којом је вест о уласку Британија и Француса у рат на њиховој страни дочекала међу

Пољацима било је узалудно. Очекивала помоћ није stigла, а врло брзо суочили су се с још једним агресором. Био је то Совјет- сав Савез, чија је војска, на основу прет- ходног договора с нацистичком Немачком, заузела источне пољске области. Пољска војска је након месец дана пуцања от- пором морала да се преда, а пољска војна напустила је земљу и отишла у Лондон. Британска престоница постаје у то време утичиште влади и влада окупираних европских држава.

Совјетски Савез је након окупације дела Пољске, новембра 1939. напао Финску (Зински рат), јер је добила совјетски пред- лог за размену територија. Финска војска је све до пролећа 1940. одржавала совјетским нападима. Рат је, међутим, завршен тако што су под совјетску контролу дошли, за њих изузетно важни, делови финске те- риторије, захваљујући којима им је лакше било бранити Петенам (данашњи Санкт Петербург), други град по значају у СССР-у. Потом је Совјетска Савез прихватио и три прибалтичке државе чија је територија до Првог светског рата припадала Руском царству – Естонији, Летонији и Литванији.

ЗАДАТАК

Зашто је Хитлер прво напао Пољску?

Други светски рат у Европи 1939–1942.

ПОДСЕЋАМО СЕ

Присети се одређеним пакта Рибентроп–Молотов

На почетку уџбеника налази се **иницијални тест** за проверу знања усвојеног у седмом разреду, са бодовном скалом налик оној у електронском дневнику.

ВРЕМЕПЛОВ

2. Након којег ратова је ослобођена територија Косова, Метохије и Варњанске Митраопоље од османске власти?

8. Попунит табелу тако што ћеш уписати назив фронта на којем се одиграла битка и годину. Све битке су из Првог светског рата.

Битка	Фронт	Годину када се одиграла
Колубарска битка		
Битка на Сони		
Морковска битка		
Церска битка		

9. Бројевима од 1 до 4 хронолошки поређај дате догађаје (бројем 1 обележи најстарији догађај).

- ... Балкански рат
- ... разарања у Београду
- ... Српски устав

10. Пакетом потврди савку српске војске у Првом светском рату, на путу одговорни на питања. Шта је била Роготска Србија?

Који фронт је формиран после опоравка српске војске у Грчку?

Бодовна скала

Бодови	Постигнуће ученика
1-12	Недовољно познајем градиво. Учи више!
13-20	Познајем градиво у довољној мери. Учи редовно!
21-29	Одлично познајем градиво. Настави тако!

Укупан број бодова

Постигнуће

Истражујемо

Знање је важно, као и развој вештина. Зато у уџбенику представљамо велики број сликовних и писаних извора, како би ученици развили вештину истраживања.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА

становништво

религија

аграрна реформа

1929.

фабрике

Закон о народним школама

наука

уметност

Уметност

Истакнути књижевници који су стварали у међуратном периоду били су: **Иво Андрић**, **Исидора Секулић**, **Мирослав Крлежа**, **Растко Петровић**, **Бранислав Нушић**, **Милош Црњански**, **Милан Ракић**, **Јован Дучић** и многи други.

Сава Шумановић, Милена Павловић Барли, Милан Ковачић, Зора Петровић и Јован Врешћ оставили су значајна ликовна дела. У овом периоду стварали су и познати југословенски вајари Тома Росандић и Иван Мештровић. У Народној позорници у Београду 1919. основана је Опера, у чијем саставу је био и Бает. Игре су у почетку наступали само у оперским представама, а захваљујући руским уметницима који су избегли у Београд, од 1923. извојеве су самосталне балетске представе. На предлог Бранислава Нушића, на Калемегдану је подигнут уметнички павиљон „Цвијета Зубовић“ који је све до Другог светског рата био највећи сликарски изложбени простор.

Иво Андрић

Исидора Секулић

Мирослав Крлежа

Растко Петровић

Бранислав Нушић

Милош Црњански

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Захваљујући руским архитектама, пре свега чувеном Николају Краснову, у Београду су изграђене неке од најлепших зграда, које су данас споменици културе.

Министарство финансија Краљевине Југославије, данас зграда Владе Србије

Мавњек, зграда која је служила за потребе Краљевског коњачког ескадрона, касније је њена намена променена, па је коришћена као зграда Народног позоришта, а данас Југословенског драмског позоришта

1 Државни архив Србије

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Југословенска краљевска породица живела је до 1929. у Новом двору, у центру престонице, а потом се преселила у Краљевски двор на Дедињу. У згради Новог двора (данас седиште председника Републике Србије) био је отворен Музеј кнеза Павла 1935. године, са изузетно богатом збирком, која чини основу уметничке збирке данашњег Народног музеја. Краљ Александар, краљица Марија, кнез Павле и читава краљевска породица били су веома посећени хуманитарном радом, друштвеном и културном развојем земље и промовисању културне политике, која је, пре свега, подразумевала истицање идеологије југословенства.

САЗНАЈЕМО ИЗ ИСТОРИЈСКИХ ИЗВОРА

Управа града Београда, у складу са постојећим Кривичним законом Краљевине Југославије, донела је Наредбу о саобраћају у Београду. Које одредбе, по твом мишљењу, данас нису применљиве? Упореди саобраћај у граду некад и сада (на основу историјског извора и сопственог искуства).

Члан 1. Сва превозна средства деле се у две категорије: лаку и тешку. У лаку категорију рачунају се: фијакери, полуфијакери, чеза, путничка кола на гребњевима, лака санитетска и лака поштанска кола, аутомобили са пумпаним гумама (путнички, санитетски и поштански), моторни точкови са копом и без копе и велосипеди. У тешку категорију рачунају се сва теретна кола са коњском и воловском запрегом и теретни аутомобили свих врста.

Члан 13. Даване сигнализационим апаратима. За кретање у правцу једанпут кратко. За кретање уједно двапут кратко. За кретање уједно трипут кратко. Знак заустављања једанпут дуго на кратко.

Члан 14. Брзина кретања. Аутомобили путнички до 20 км на сат. Аутомобили теретни до 10 км на сат. Моторни точкови до 20 км на сат. Сточна кола до 16 км на сат. Сточна кола теретни – ход...

Члан 24. Наређење се да шофери или возари [...] морају бити пристojно одевени. Морају бити учини и уједно се понашати. Не смеју се савајати, аларми, неучтивје речи изговарати, нити мимиклаше узнемирљиве.

БОГАТИМО РЕЧНИК

чеза – врста кочија; **гребњевина** – више опруга које заједно чине целину; **моторни точкови** – мотоцикли; **вексел** – бицикл; **сигнализациони апарати** – разне трубе и шишалаке које су се користиле за давање сигнала; **парамати** – викали, галамти, правити буку

Рубрика **Сазнајемо из историјских извора** нуди велики број различитих историјских извора који ће на аутентичан начин осликати историјске приче са питањима која подстичу разумевање прочитаног.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА

становништво

религија

аграрна реформа

1929.

фабрике

Закон о народним школама

наука

уметност

Истовремено с поделом земље вршено је пресељавање становништва – колонизација. Индустрија је била неразвијена у областима где су се феудални односи дуго задржали: на простору Старе Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Највише је било малих фабрика које су се бавиле прерадом пољопривредних производа и дрвета. Србија је била разорена у Првом светском рату, а ратна одштега није могла да надокнади губитке. Пруте су биле оштећене, а путеви нису повезивали важне економске центре. Истодјали су мостови преко Саве и Дунава – њихова изградња била је важна за развој саобраћаја и трговине.

Територије које су ушле у састав нове државе биле су различито развијене. У северним и северозападним деловима земље, који су били привредно развијенији, напредовала је индустрија, а њен развој финансирао се приходима од пољопривреде. На територији данашње Србије важни индустријски центри били су Београд, Крагујевац, Лесковац, Бор и Трепчак. Део сеоског становништва у потрази за послом пресељаво се у градове.

Фабрика текстила у Параћину

ЗАНИМЉИВОСТ

Прва реклама у Краљевини СХС је настала 1926. године. Уколико желиш да видиш шта је рекламирали, погледај снимак рекламе на следећем линку: <https://www.youtube.com/watch?v=2GGB-KbE93c&t=182s>

Образовање и наука

У Краљевини је 1921. било 51% неписмених. На територијама које су раније биле у саставу Аустроугарске тај проценат био је много мањи (испод 10%) због обавезног основног образовања које је постојало у Монархији. У јужним деловима земље тај проценат је био преко 80%. Женска деца су у мањем броју похађала школу. У међуратном периоду повећан је број школа, а 1929. донет је **Закон о народним школама**.

Основно образовање било је обавезно за децу оба пола. Иако су биле предвиђене казне за родитеље који не шаљу децу у школу, многа деца и даље нису похађала наставу. То се нарочито односило на сеоску децу, највише девојчице. Упоред потешкоћама, до 1931. број неписмених у држави смањено се на 44%. Осим основних школа постојале су средње стручне школе, гимназије и занатске школе.

ЗАДАТАК

Поразговарај са бакама или неким старијим женским особама да ли су њихове маме и баке ишле у школу. Размените на часу знања до којих сте дошли.

ЗАДАТАК

Истражи какву је улогу имао Јован Цвијић на Париској мировној конференцији после Првог светског рата.

ПОВЕЗУЈЕМО ЗНАЊЕ

На часовима хемије, физике, географије поразговарајте о значају који су ови научници имали за развој области којима су се бавили.

У Београду, Загребу и Љубљани стизало се универзитетско образовање. Многи југословенски студенти школовали су се у иностранству, а највише их је било у Паризу.

Двадесетих и тридесетих година у Краљевину је стигло око 30.000 избеглица из СССР-а. Међу њима је било лекара, инжењера, уметника и других стручњака. Они су значајно допринели научном, привредном и културном развоју Краљевине Југославије.

У Краљевини су живели и радили југословенски научници који су у свету били признати стручњаци за поједине области науке: **Михаило Петровић**, познат као **Мика Алас** (математика), **Јован Цвијић** (географија), **Милутин Миланковић** (астрономија и физика), **Владимир Ђорђевић** (историја), **Слободан Јовановић** (право и историја). **Ксенија Атанасијевић** била је прва жена која је докторирала и

постала предавач на Београдском универзитету (филозофија са класичним језицима).

У Краљевини су постојале две академије наука – Српска краљевска академија у Београду и Југословенска академија знаности и уметности у Загребу.

ЗАНИМЉИВОСТ

Слободан Јовановић је био један од најзначајнијих научника и професор Београдског универзитета. Његов отац Владимир Јовановић био је истакнути идеолог српских либерала. Пошто је био противник кнеза Михаила, морао је да емигрира из Краљевине Србије у Аустроугарску. Владимир и његова супруга Јелена дали су својој деци имена која до тада нису постојала као лична имена у Србији, а која су означавала основне принципе либерализма: Слободан и Правда. Име Слободан постало је уобичајено српско име, а женско име Правда је заборављено.

Задачи унутар лекција подстичу ученике на дијалог са наставником и отварају теме за разговор које употпуњују наставу и наглашавају садржаје о којима је потребно додатно промислити.

4

Објашњавамо

Ученике мотивишемо градивом које је јасно конципирано и прегледно изложено, језиком који им је јасан и разумљив.

Многобројне фотографије у уџбенику нису само ликовни елемент већ нуде додатне информације, осликавају тему на нов и другачији начин, олакшавају разумевање и помажу ученицима да негују општу культуру.

Занимљивости у лекцијама доносе интересантне приче које ће навести ученике да заволе историју, а стечено знање учиниће трајнијим.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1920-1938. Мала диктанта

Нови правци у уметности

Филмска индустрија доживела је велики успон после Првог светског рата. Више од 90% филмова снимљено је у Холивуду, познатој филмској четврти у Лос Анђелесу. Док су филмови у Европи углавном слатани као социјална уметничка форма, амерички филмови акценат су стављали на забаву публике. Главни јунак немих филмова био је Чарли Чаплин, ентусиастички глумица који се прославио у холивудским филмовима. Најпознатији режисер који се бавио ангажованим политичким филмовима био је руски уметник Сергеј Ајзенштајн, чији је филм *Октобарски револуција* донео новине у кадрирању и монтажи. Овај анимирани документарни филм (играћа) сматра се једним од најбољих филмова у историји филма. *Дисеминирање* је једна од бројних посматрања. Први научни документарни филм, *Целулоидни прикази* у Америци 1927. а први српски научни филм, *Новосели без мисли*, снимљено је Драгољуб Алексић у октобру 1927. године. Амерички *Младенци* филмски уметности и науке од 1929. доживе награду „Оскар“ за најбољу филмску остварења.

Светску славу стекли су писци: Ерик Марсера Ренар, Ален Ками, Агата Кристи, Вилијам Фокнер, Франц Кафа, Марина Цветајева, Вирџинија Вулф, Даниел Ијановић (Хамс) и други. Чувени сликари из овог периода јесу: Антонио Морисоти, Салвадор Дали, Пабло Пикасо, Василије Кандински и други, а сликарски правци који су обележили период били су футуризам, експресионизам, надреализам и кубизам.

Појавио се нови правци и у музици – џез. Истакнути музичари овог периода били су Луј Армстронг и Бени Гудман. Тридесетих и четрдесетих година у Америци је био популаран свинг, облик џеза намењен за плес у брзом ритму.

БОГАТИМО РЕЧНИК

ангажовани политички филмови – они који указују на постојеће политичке и друштвене проблеме

ЗАНИМЉИВОСТ

У првој групи за „Оскар“ гласовито и пас који се звао Рип-Топ-Топ. Пошто је глумио у највише филмова у години пре додељивања првог „Оскара“, сматрало се да је он најдоследнији да га добије. Ипак, „Оскар“ му није пришао јер се веровало да уколико награду добије пас, ту награду у будућности нико неће сматрати обавезом.

Сценариј QR кода и погледајте први српски филм Миса Миса из 1928. године.

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Агата Кристи је најпознатија списатељица дететских романа. Њен популарни белоглави детектив Херкул Пуаро решава велике мистерије и убиства.

НАУЧНИ СМО

- Политички савези који су постојали у току Првог светског рата, Тројни антага и Централне силе, после рата су се распади. Водећа земља у свету постала је Америка.
- Чехословачка, Краљевина СХС и Румунија створиле су војнополитички савез Мала антага 1920.
- У периоду између два рата жене су наставиле борбу за добијање политичких права.
- После Првог светског рата дошло је до напредака технологије, нарочито у САД и Немачкој. Америка је изумела радио, а Немачка Бенина економија крајем 1929. године, која је започела светску економску кризу.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1929-1933. Велика економска криза

САЗНАЈЕМО ИЗ ИСТОРИЈСКИХ ИЗВОРА

Амерички постер „Семе социјализма“ (лево) и руски постер „Други Јунак чисти Земљу од зла“ (десно) различито виде социјализам. Како бисте објаснили цртеже на овим постерима? Разговарајте на часу о симболима на постерима и о њиховом значењу.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1929-1933. Велика економска криза

ЉУДСКО СТРАДАЊЕ И ЖИВОТ ТОКОМ РАТА У ЈУГОСЛАВИЈИ

ПОДСЕБАМО СЕ

Посети се значења појмова *геноцид* и *Холокауст*.

Људско страдање у окупираној Југославији

Током читавог периода окупације српски народ био је изложен терору и колективним одмаздама. Немачки, италијански, као и усташке власти у НДХ, спроводиле су, пре свега над Србима и Јеврејима, масовне злочине. Процењује се да је на око 10.000, а у областима под бугарском окупацијом око 20.000 припадника српизвршен је *геноцид*, јер је усташка власт спроводила мере чији је циљ био његово уништење. Процењује се да су од укупно броја жртава рата у НДХ скоро две трећине били Срби, иако су чинили мање од трећине становништва.

Поред Срба, усташе су убијале и Јевреје и Рома. Павелићев режим је тако потпуно својим нацистичким покривитељима у „конечном решењу“ Јеврејског питања у *геноциду над ромским народом*. Припадници Јеврејског народа страдали су и на окупационом подручју под немачком влашћу, док је однос према њима био су контролисани италијански окупатори. Преко 80% југословенских Јевреја, илих око 60.000, изгубило је живот током рата. На простору Независне Србије и Баната, који је био под влашћу *Фолкслојера*, *Холокауст* је извршен током 1941. и у првој

ПРЕГЛЕД ЉУДСКИХ ГУБИТАКА ТОКОМ ДРУГог СВЕТОГ РАТА

- Према данашњим научним проценама, Југославија је током Другог светског рата изгубила око милион и петстотин хиљада људи, од чега су највеће жртве чинили припадници српског народа.
- Непосредно по завршетку рата, нове југословенске власти желећи да укажу на поднете жртве у борби против фашизма, наводило су да је страдало 1,7 милиона људи.

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Број српских цивила које су погубиле усташке власти у НДХ до данас истраживањима наводе се различите процене, али се поуздано зна да их је док оних догађаја, утицајни немачки дипломата Херман Нојбахер, навео је око 750.000 Срба.

Поузданији су, међутим, подаци о томе колико је деце убијено на територији усташке НДХ – 42.791 српско-мањкост деце, 5.434 муслиманско деце, 3.710 јеврејско деце, 2.289 хрватско деце. Само у Јасеновцу је страдало 19.432 деце.

Богатим речник – непознати појмови пажљиво и јасно су издвојени и детаљно објашњени.

Временска/тематска ленте представљају хронолошки лењир са кључним годинама, личностима и догађајима или појмовима поменутим у лекцији.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1894-1917. Социјалистичка револуција

Октобарска револуција

Болшевици су искористили незадовољство народа за јачање свог утицаја. Њихова парола „Мир, земља и хлеб“, обрађивала је потребе широких народних маса. У новембру 1917. (у октобру по јулијанском календару) наоружани радници, који су себе назвали „црвена гарда“ ушли су у Зимски дворцу у Петрограду и узели власт. Чланове привремене владе, Болшевици су преузели власт и после неколико дана довели декрете о позени земље свезањима, фабрике су дате на управљање радницима и донета је одлука о изласку Русије из рата. Русија је у марту 1918. потписала Брес-Литовски мировни уговор с Немачком. Овај уговор био је неповољан за Русију: морала је да преда велики део територије Немачкој и неким савезницима.

Привремена револуција организована су отворено одвојени официјерима царске војске. Они су били познати под именом *Бела гарда*. Некадашњи руски савезници из Антанте послали су помоћ белогардијцима, како би спречили ширење социјалистичких идеја ван Русије. Болшевици су организовали своју војску – *Црвену армију*. У грађанском рату 1918-1920. између присталица „беле“ и „црвене“, победили су „црвени“. Царска породица је убијена, а тело сахрањено на тајној локацији. Уједињеним Совјетским Русија са територијама руске империје које су током револуције прогласиле независност (Украјина, Белорусија и Закавказска федерација), 1922. године настала је држава под именом *Советска Социјалистичка Република (СССР)*.

БОГАТИМО РЕЧНИК

декрет – наредба, одлука коју издаје највиша власт у држави

Ратна вестарша „Аурора“, с које су морнари дали знак за почетак Октобарске револуције. Данас је уочиштва и чува као музеј.

За мртвог официјала „Аурора“ сценариј QR кода.

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Русије се по одредаба Брес-Литовског мировног уговора одрекла свих претензија и прела на Финску, Бугарску, Балтичке државе, Естонију, Литванију и Латвију, Пољску, Белорусију и Украјину.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1894-1917. Социјалистичка револуција

Фебруарска револуција

У Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца нови календар је почео да се употребљава 1919. године. Српска православна црква и њене рачуна време по старом календару, те стога прославља Божић 7. јануара, а српску Нову годину 13. јануара.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА 1894-1917. Социјалистичка револуција

Револуција у Русији и грађански рат

ПОДСЕБАМО СЕ

Разлика између јулијанског и григоријанског календара је 13 дана. До марта месеца 1918. Русија је користила јулијански календар, када је нова власт прешла на григоријански.

У Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца нови календар је почео да се употребљава 1919. године. Српска православна црква и њене рачуна време по старом календару, те стога прославља Божић 7. јануара, а српску Нову годину 13. јануара.

ПРОШИРУЈЕМО ЗНАЊЕ

Руска царска династија Романов је владала од 1613. до 1917. године. Дала је многе утицајне и значајне владаре, попут Петра II, који је унаредио Русију и Александар I, који је зауставио Наполеоново напредовање.

Смрт царске породице је означила крај династије Романов и крај монаршијског периода у руској историји. Руска православна црква из је уочиштва светимца 2000. године, а рекаленирани су 2008.

QR кодови са додатним информацијама о теми лекције.

Проширујемо знање ученика који негују посебну љубав према историји и спремају се за различита такмичења.

Анализирамо

Кроз заједничке активности или самостално, ученици примењују научено, стижу нове вештине и заокружују градиво.

ВРЕМЕНСКА/ТЕМАТСКА ЛЕНТА

приступање Тројном пакту

Државни удар (пуч)

27. март 1941.

Мартовске демонстрације

6-17. април 1941.

Априлски рат

створена Независна Држава Хрватска (НДХ)

капитулација владе Краљевине

влада у емиграцији

С територије суседних држава (Немачке, Мађарске, Румуније, Бугарске, Албаније и Италије) дошао је удар копнених снага састављених од око 870.000 војника. Отпор југословенске војске трајао је кратко, од 6. до 17. априла. Храбри авијатичари и противваздушна одбрана успели су да оборе десетине непријатељских авиона, али то није било довољно да заустави нападача. Већ 10. априла Немци су, уз одушевљење становништва, ушли у Загреб, у којем је истог дана проглашена **Независна Држава Хрватска** (НДХ), на челу с усташким „поглавником“ Антом Павелићем. Три дана касније, 13. априла, немачке снаге ушле су и у Београд. Краљ Петар II Карађорђевић и чланови југословенске владе током наредна два дана с аеродрома у Нишави одлетели су у Грчку. Претходно је одржана седница владе на којој је закључено да ће капитулирати југословенска војска, али не и Југославија као држава и да ће влада из емиграције руководити борбом за ослобођење. У Београду је 17. априла војска потписала безусловну капитулацију.

Подела окупиране територије

По окончању Априлског рата окупатори су убрзо распарчили југословенску територију и то, пре свега, у складу с немачким војним и економским интересима. Немачка је окупирала делове Словеније. Територија Србије је била сведена на границе које је имала пре балканских ратова. Додат јој је Банат и стављена је под војну управу. Италија је окупирала делове Словеније, Далмације и Боку которску. Окупирала је Црну Гору, а највећи део Косова и Метохије, као и западни делове данашње Северне Македоније, придружила је Великој Албанији, под њеном контролом. Мађарска је окупирала Беоку, Барању, Међуриње и Прекомурије. Бугарска је окупирала источне делове данашње Северне Македоније и југоисточну Србију. Усташка НДХ обухватала је оне делове Хрватске које нису окупирале Италија и Мађарска, као и читаву Босну и Херцеговину и Срем. Српски народ је окупационом поделом територија поново био раздвојен у више државних творевина.

Подела Југославије 1941. године

РАЗМИСЛИ, ОДГОВОРИ, ОБРАЗЛОЖИ

- Опиши спољнополитички положај у којем се налазила југословенска влада почетком 1941. године.
- Уз наставничку помоћ изведи закључак о томе да ли је британска подршка била пресудна у припреми и извођењу државног удара (пуча) 27. марта 1941.
- Како разумеш тврдњу да је 27. марта 1941. српски народ јасно изабрао страну на којој ће бити у Другом светском рату? Образложи одговор.
- Зашто, по твом мишљењу, велики део Хрвата није желео да се бори против немачких нападача, већ их је с добродошлицом дочекао у својим местима?
- Наведи државе које су окупирале делове југословенске територије након Априлског рата.

Пилот Милош Журић, јунак Априлског рата, погинуо бранећи Београд 6. априла 1941.

Скенирај QR код и погледај документарни филм посвећен шестонасторишном бомбардовању Београда.

1945-1991. Хладни рат

1949. Северноатлантски савез

1955. Варшавски споразум (Пакт)

Улазак Западне Немачке у НАТО постао је СССР да 1955. потпише са Савезницима **Споразум о пријатељству, савезу и узајамној помоћи**, познат као **Варшавски споразум** (пакт). Чланове овог савеза биле су комунистичке државе централне и источне Европе. Од југословенских држава ту су се нашли Албанија, Бугарска, Румунија и Мађарска. Варшавски пакт постојао је до 1991. године. После распада СССР а званично је распуштен.

ДОМАЊИ ЗАДАТАК

Истражи која је улога УН у савременом свету.

ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК

Поделите се у групе и истражите српске споменике који су под заштитом Унеска. Нека свака група одабере споменик који ће представити другим ученицима у одељењу. Ако сте у могућности, организујте излет и посетите неки од заштићених споменика.

НАУЧИЛИ СМО

- Организација уједињених нација формирана је 1945. године. Основачку повесу (Атлантску повељу) потписали су представници 50 земаља. Циљ ове организације било је стварање система опште безбедности у свету.
- Хари Труман, амерички председник, 1947. изнео је своју доктрину о заштити народа који трпе притисак тоталитарних режима. Исте године, Џорџ Маршал предложио је План европске обнове који је потписало неколико европских земаља.
- СССР је одбио понуду економску помоћ од САД.
- Хладни рат је био главна одлика међународних односа у другој половини 20. века. Формирана су два војнополитичка савеза – Северноатлантски савез (НАТО) 1949. године и Варшавски споразум 1955. године – који су се међусобно борили за престиж у свету.

РАЗМИСЛИ, ОДГОВОРИ, ОБРАЗЛОЖИ

- У чему је значај УН?
- Које су карактеристике Хладног рата?
- Због чега је формиран НАТО?
- Како је дошло до стварања Варшавског споразума?

Рубрика **Размисли, одговори, образложи** садржи подстицајна питања за промишљање, развијање критичког мишљења и аргументовање ставова.

Поред **домаћих задатака**, уџбеник доноси и предлоге **пројектних задатака**, који се изводе у пару или групи, и тако омогућавају ученицима да ново градиво повежу са различитим вештинама и знањима.

Проверавамо

Осмислили смо разноврсне активности којима ће ученици проверити новостечена знања и вештине и применити их.

Научили смо – једноставне и јасне систематизације појмова научених у лекцији.

1992. Савезна Република Југославија

1992-1996. међународне економске санкције

2003. Државна Заједница Србија и Црна Гора

НАУЧИЛИ СМО

- Године 1992. Република Србија и Република Црна Гора формирале су заједничку државу Савезну Републику Југославију – СРЈ, која је трајала до 2003. године.
- СРЈ је међународна заједница у два наврата увела санкције 1992-1996. и 1998-2000. године, због умешаности у рат у Босни и Херцеговини. Санкције су уручиле економију, настала је хиперинфлација, а дошло је и до великих миграција српског становништва.
- Године 1995. потписан је мировни споразум у Лейпцигу између Слободана Милошевића, Франје Туђмана и Алије Изетбеговића, чиме је окончан рат у БиХ.
- Криза на Косову и Метохији заоштрила се током 1998. а у марту 1999. започела је агресија НАТО снага на СРЈ, без одлуке Савета безбедности УН.
- Током 78 дана НАТО агресије страдало је више од 2.500 цивила и причињена је огромна материјална штета.
- Српске полицајске и војне снаге повукле су се са Косова и Метохије по потписивању споразума у Куманову, 9. јуна 1999, где су потом распуштене снаге УН.
- Србији је гарантован територијални интегритет Резолуцијом Савета безбедности УН бр. 1244, што значи да је Косово и Метохија њен саставни део.
- Српско становништво и српска културна баштина на Косову и Метохији од досада међународних снага изложени су сталним нападима албанских екстремиста.
- Највећи погром десио се у марту 2004. године током кога су албански екстремисти убили више десетина Срба, а спаљили и уништили велики број српских кућа, цркава и манастира.
- Године 2008. привремене албанске институције у Приштини су прогласиле независност тзв. републике Косово, што није признала већина чланица ОУН нити Србија.
- После референдума у мају 2006. Црна Гора је прогласила независност, чиме је Србија поново постала самостална држава.
- Од 2012. Република Србија има статус кандидата за чланство у Европској унији.

РАЗМИСЛИ, ОДГОВОРИ, ОБРАЗЛОЖИ

- На основу стеченог знања, опиши улогу Србије у успостављању мира у БиХ.
- Зашто је, по твојм мишљењу, за једну државу важно чланство у међународним организацијама?
- Када је и како Србија поново стекла самосталност?

САВРЕМЕНИ ПРОЦЕСИ

КРАЈ ХЛАДНОГ РАТА

- Перестројка
- пад комунистичког режима
- пад Берлинског зида
- стварање Европске уније
- Аранско пролеће
- ратови на Балкану истоку

ИЗАЗОВИ САВРЕМЕНОГ СВЕТА

- Четврта индустријска револуција
- проблеми сиромаштва, заштите природе
- страх од тероризма
- интеграције са ратом захваћених територија

КРИЗА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ И ДРУШТВА

- опреде Устава 1974. године
- национално питање у СФРЈ
- смрт Јосипа Броза Тита
- албански сепаратизам
- Слободан Милошевић
- први вицестраначки избори у Југославији
- распад СФРЈ

РАСПАД ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ

- Југословенска криза
- распад СФРЈ
- рат у Словенији
- рат у Хрватској
- рат у Босни и Херцеговини
- војне операције „Олуја“ и „Бљесак“
- Деловски споразум
- Хашки трибунал
- злочини над цивилима

СРБИЈА И СРПСКИ НАРОД НА КРАЈУ 20. И НА ПОЧЕТКУ 21. ВЕКА

- Савезна Република Југославија
- санкције и инфлација
- НАТО агресија 1999.
- изборске реформе
- изјава Заједница Србија и Црна Гора
- Србија
- Срба са Косова и Метохије
- стварање културног наслеђа

ПРИПРЕМАМО СЕ ЗА МАЛУ МАТУРУ

ТЕСТ 6

- У ком периоду је вођен рат у бишњој Југославији?
а) 1999-2000. б) 1998-1999.
а) 1992-1996. г) 1991-1995.
Заокружи слово испред тачног одговора. 1
- Заокружи Т уколико је тврдња тачна и Н уколико је нетачна.
Распад Југословенске државе је протеклао мирно. Т Н
Слободан Милошевић је био председник СРЈ. Т Н
Тероризам није један од проблема 21. века. Т Н
Распад СССР-а је означен крајем Хладног рата. Т Н
- Повеки појмове са одговарајућим објашњењима.
„Олуја“ 1
сепаратизам 4
Четврта индустријска револуција 4
- Повеки догађаје са годином када су се десили, тако што ћеш уписати слово на празну линију. 4

ПРИПРЕМАМО СЕ ЗА МАЛУ МАТУРУ

- Прочитај одломак из историјског извора, па одговори на питања.
„Критика у Резолуцији заснована је на нетачним и неоснованим тврдњама и представља покушај рушења угледа КПЈ у иностранству и у земљи, изазива забуну у масама и земљи и у међународном радничком покрету, слабења јединства КПЈ и њене руководеће улоге...“
Ко је био вођа СССР-а у време критике КПЈ? 2
Које године је дошло до сукоба? 2
- Попуни табелу појмовима који недостају.

Особа	Држава из које је...
Мартин Лутер Кинг	
Александар Рајковић	
Никита Хрушчов	
Иво Андрић	

4
- Бројевима од 1 до 4 хронолошки поређај дате догађаје (бројем 1 обележи најстарији догађај).
 - Кубанска ракетна криза
 - устав 1974. године
 - формирање НАТО-а
 - Иво Андрић добио Нобелову награду за књижевност4
- Пажљиво подгатај слику, па потом одговори на питања.
Који град у Европи је током Хладног рата био подељен зидом?
Која држава је наредила изградњу зида? 2

Бодови	Постигнуће ученика	Оцена
0-13	Историјски почетник	1
14-17	Историјски шегрт	2
18-21	Историјски кафан	3
22-25	Историјски мајстор	4
26-29	Историјска свезналица	5

Укупан број бодова		Оцена
--------------------	--	-------

ПРИПРЕМАМО СЕ ЗА МАЛУ МАТУРУ

- Прочитај одломак из историјског извора, па одговори на питања.
„Студијом друштвених околности овај велики шестогодишњи јубилеј Косовске битке догодио се у години у којој је Србија, после много година, после много деценија, повратила свој државни, национални и духовни интегритет. Није нам, према томе, данас тешко да одговоримо на оно старо питање: – Са чиме ћемо пред Милоша? – Игротом историје и живота изгледа као да је Србија баш ове 1989. године повратила своју државу и своје достојанство да би тако прославила историјски догађај из далеке прошлости који је имао велики историјски и симболички значај за њену будућност.“
На којем историјском месту је одржан говор Слободана Милошевића?
Којег датума је овај политичар одржао говор? 2
- Попуни табелу појмовима који недостају.

Догађај	Година када се десило догађај
терористички напад у Њујорку	
рат у Босни	
операција „Бљесак“	
петогодишње промене	

4
- Бројевима од 1 до 4 хронолошки поређај дате догађаје (бројем 1 обележи најстарији догађај).
 - оцењене Словеније од СФРЈ
 - формирање Државне Заједнице Србија и Црна Гора
 - бомбардовање СР Југославије
 - дишење Немачке4

иво погледај слику, па потом одговори на питања.
Догађај је представљен на фотографији?
Одине се догодило? 2

Бодовна скала	Оцена
Постигнуће ученика	
Историјски почетник	1
Историјски шегрт	2
Историјски кафан	3
Историјски мајстор	4
Историјска свезналица	5

Број	Оцена
------	-------

Припремамо се за малу матуру – на крају сваке области налазе се додатна питања и задаци за проверу степена усвојености знања целе теме. Задаци са занимљивим бодовним скалама дати су **према моделу питања** која ученике очекују на **завршном испиту**, чиме се постепено припремају за ово тестирање.

ЗА НАСТАВНИКЕ

- Уџбеник
- Приручник за наставнике
- Педагошки дневник
- Плакат за учионицу

Приликом писања уџбеника **Историја 8** следили смо мисију да сваком наставнику пружимо квалитетне додатне материјале, пре свега практичне и иновативне у настави.

Приручник у електронском облику садржи:

- предлоге **годишњег плана и месечних планова** рада наставника;
- предлоге **дневних припрема** за час по обрасцу ЗУОВ-а;
- **самопроцене рада наставника и ученика**, са начинима провере остварености исхода;
- **велики број наставних листића** са задацима за проверу наученог или са историјским изворима за осликавање историјских појава, за разумевање прочитаног, за подстицање дискусије, критичког мишљења и слично;
- **иницијални тест** за две групе;
- примере **петнаестоминутних тестова** за две групе са решењима;
- предлоге **контролних задатака** за две групе;
- предлоге наставних материјала за индивидуализован и прилагођен начин рада са ученицима – **ИОП**.

ЕВРОПА ТОКОМ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА

ВУЛКАН
ЗНАЊЕ
ЗА НАЈБОЉЕ ОБРАЗОВАЊЕ
www.vulkanznanje.rs

Само две деценије након Првог светског рата, до
шло је до још већег ратног сукоба.

Други светски рат био је највећи оружани сукоб у историји човечанства. У њему је страдало око 60 милиона људи, од којих су две трећине чинили цивили. По окончању Другог светског рата уследио је период Хладног рата. То је био период блоковске поделе света између две супротстављене суперсиле – САД и СССР-а. САД су предводиле „слободан свет“, свет капитализма и либералне демократије, а СССР је предводио социјалистичке земље у којима је успостављена „народна демократија“, с планском привредом и владавином једне партије. Овај период одликују различите трие између суперсила и њихових савезника у наоружању али и у научном и технолошком развоју.

Други светски рат
у Европи 1939–1942,
приказ територије

Подела Европе током Хладног рата,
приказ територије

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

- Име и презиме: _____ Датум: _____
1. Које државе су биле чланице Антифашистичке коалиције?
- а) Француска, В. Британија, Италија б) Уједињ. Краљевина, Данска
в) САД, СССР, Британија г) Италија, Грчка, Румунија
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
2. Шта је био један од најважнијих узрока Другог светског рата?
- а) сукоб између великих сила б) државна политика
в) немачка политика да се успостави тоталитаризам у Европи
г) немачка политика да се успостави тоталитаризам у Европи
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
3. На који начин немачки отпорци су одбили напад Соперације „Барбароса“?
- а) на планинама Полендске 1940. б) на крају Немачке на Савезу Савеза 1941.
в) на крају у Б. Британији 1940. г) на балистичким бомбама 1941.
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
4. Битка у Брестовици представља биту између Немачке и В. Британије 1940.
- а) на крају б) на крају
в) на крају г) на крају
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
5. Историја немачке сукоба са војском била је Други светски рат на Тибету 1940.
- а) на крају б) на крају
в) на крају г) на крају
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
6. Како се такозвани немачки отпорци који је немачка администрација „Операција“
- а) на крају б) на крају
в) на крају г) на крају
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
7. Које су биле главне историјске прилике у Другом светском рату?
- а) Немачка била б) Немачка била
в) Немачка била г) Немачка била
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
8. Зашто је Хитлер био до краја Католички јермен?
- а) био католички јермен б) био католички јермен
в) био католички јермен г) био католички јермен
- Запоуните својега испитач тачног одговора.

ПЕДАГОШКИ ДНЕВНИК ЗА НАСТАВНИКЕ 2026/2027.

ИСТОРИЈА 8 СВЕТ И ЕВРОПА У СавРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА

- Датум: _____
1. Рат у Библији отпочео је 2011. године. У овом сукобу умешали су се НАТО алијанса, Савет безбедности УН, као и терористичка организација „Ал-Каида“. Библија је убијена. _____ је убијен, разарања и страдања цивили.
2. Запоуните својега испитач тачног одговора.
3. У октобру 1990. Немачка је удвостручена. Велики део „Берлинског зида“ је срушен.
4. Европски суд за људска права основан је у Берлину 1990.
5. Сукоб опозиције и представника власти у Србији отпочео је јуна 1990. године.
6. Запоуните својега испитач тачног одговора.
7. Одговори на питање заснивајући својега испитач тачног одговора.
8. У којој афричкој држави се 1994. године геноцид над не-белом кожом започео?
- а) Ангола б) Гана
в) Румунија г) Румунија
9. Највише барова у урону која доводе до миграције у савременом свету.
10. Запоуните својега испитач тачног одговора.

ИИ тест Група Б

ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

- Име и презиме: _____
1. У којој држави је после Првог светског рата изабрана социјалистичка револуција?
- а) Немачка, Италија б) Пољска, Немачка
в) Мађарска, Немачка г) Аустрија, Мађарска
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
2. Која држава је у периоду од 1918. до 1933. носила назив Вајмарска република?
- а) Аустрија б) Мађарска в) Немачка г) Русија
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
3. Која од наведених великих сила није била чланица Лиге народа?
- а) СССР б) Немачка в) САД г) Јапун
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
4. Шта је предвиђено програмом „14 тачака“ који је написао амерички председник Вудро Вилсон?
- а) брзи завршетак Првог светског рата
б) постизање трајног мира у свету
в) успостављање трговине између САД и Европе
г) стварање лигација
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
5. Како се зове међународна алијанса радишних сила?
- а) асоцијација б) демократија
в) демократија г) демократија
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
6. Шта од наведених држава није била чланица Лиге народа?
- а) Немачка б) Немачка
в) Немачка г) Немачка
- Запоуните својега испитач тачног одговора.
7. Показатељ који се користи за мерење развоја државе је:
- а) бруто домаћи производ б) бруто домаћи производ
в) бруто домаћи производ г) бруто домаћи производ
- Запоуните својега испитач тачног одговора.

ИСТОРИЈА 8 ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ

4. У савременом добу одиграле су се Трећа и Четврта индустријска револуција.
- Подношење проналаска који припадају тим револуцијама.
- ПАРНА МАШИНА КОМПЈУТЕР ЖЕЛЕЗНИЦА
МОБИЛНИ ТЕЛЕФОН ЕЛ. ЕНЕРГИЈА СИМЛИЦИ
РОБОТИ ИНТЕРНЕТ ПАРОВЕД
5. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.
6. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.
7. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.
8. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.
9. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.
10. Запоуните својега испитач тачног одговора који припадају савременом добу.

Посвећени смо иновативном, персонализованом, инклузивном образовању и друштвено одговорни за стварање боље будућности.

- **Савремени уџбеници** – занимљиви примери заинтересоваће ученике за активно учествовање на часу
- **Корисни наставни материјали** – унапредите и олакшајте свој посао
- **Препоруке наших корисника** – сазнајте зашто су задовољни
- **Поуздани партнер** – испорука свих уџбеника и додатних материјала на време
- **Вулкан знање** – највећи домаћи издавач уџбеника за основну школу

Увек вам стојимо на располагању, за све додатне информације.

Вулкан знање

Господара Вучића 245 Б
11000 Београд

011/74-56-025

office@vulkanznanje.rs

www.vulkanznanje.rs

vulkanznanje

@vulkan_znanje